

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΑΤΟΜΙΚΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ υπ' αριθμ.174 /2018

Αριθμός ερωτήματος : Το υπ' αριθμ. πρωτ. ΔΙΔΑΔ/Φ.31.65/2807/οικ. 36290 /9-10-2018 έγγραφο της Διεύθυνσης Διαχείρισης Ανθρωπίνου Δυναμικού – Τμήμα Υπηρεσιακής κατάστασης του Υπουργείου Διοικητικής Ανασυγκρότησης.

Περίληψη ερωτήματος:

α) Πώς θα εφαρμοστούν οι διατάξεις του αρ. 46 του ν. 4485/2017, για όσους υποψηφίους εμπίπτουν στις διατάξεις αυτές και ειδικότερα όσον αφορά στην κρίση περί του παραδεκτού της αίτησης υποψηφιότητας και της μοριοδότησης της συνάφειας του εν λόγω τίτλου με το αντικείμενο της προκηρυσσόμενης θέσης και

β) Από ποιο χρονικό σημείο θεωρείται κάτοχος του εν λόγω αδιάσπαστου τίτλου σπουδών μεταπτυχιακού επιπέδου, τον οποίο προβλέπουν οι ως άνω διατάξεις, ο υπάλληλος- υποψήφιος, που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των ως άνω διατάξεων του 4485/2017.

Επί του ως άνω ερωτήματος, η γνώμη μου είναι η ακόλουθη:

Νομοθετικό πλαίσιο

1. Στο άρθρο 46 παρ. 1 του ν. 4485/2017 «Οργάνωση και λειτουργία της ανώτατης εκπαίδευσης, ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις»(114Α'), προβλέπονται τα εξής:

Άρθρο 46

«Ενιαίος και αδιάσπαστος τίτλος σπουδών μεταπτυχιακού επιπέδου και επαγγελματικά προσόντα αποφοίτων Τ.Ε.Ι..

1. Η επιτυχής ολοκλήρωση του πρώτου κύκλου σπουδών, που οργανώνεται σε Τμήματα Α.Ε.Ι. και διαρκεί κατ' ελάχιστον δέκα (10) ακαδημαϊκά εξάμηνα (υποχρεωτικά εξάμηνα για τη λήψη πτυχίου ή διπλώματος σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών), οδηγεί στην απονομή ενιαίου και αδιάσπαστου τίτλου σπουδών μεταπτυχιακού επιπέδου (*integrated master*) στην ειδικότητα του Τμήματος, επιπέδου 7 του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων, αν στο πρόγραμμα σπουδών:

α) περιλαμβάνονται μαθήματα ώστε να διασφαλίζεται:

αα) η θεμελίωση στις βασικές επιστήμες και τέχνες,

ββ) η ανάπτυξη των μαθημάτων κορμού της ειδικότητας σε όλο το εύρος του σχετικού γνωστικού αντικειμένου,

γγ) η εμβάθυνση και η εμπέδωση σε υψηλό επίπεδο των γνώσεων στο εύρος του γνωστικού αντικειμένου της ειδικότητας,

β) προβλέπεται η εκπόνηση πτυχιακής ή διπλωματικής εργασίας διάρκειας ενός (1) ακαδημαϊκού εξαμήνου κατ' ελάχιστον.

2. Για την υπαγωγή στην παρούσα διάταξη, η Σύγκλητος του οικείου Α.Ε.Ι., ύστερα από εισήγηση της Συνέλευσης του Τμήματος, απευθύνει αίτημα στον Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, ο οποίος, ύστερα από γνώμη του Ε.Σ.Ε.Κ.Α.Α.Δ. και της Α.Δ.Ι.Π., και εφόσον πληρούνται τα κριτήρια της παραγράφου 1, εκδίδει σχετική διαπιστωτική απόφαση, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Οι γνώμες του προηγούμενου εδαφίου δίνονται εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από την περιέλευση του ερωτήματος από τον Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων. Μετά την έκδοση της ανωτέρω απόφασης, ο ενιαίος και αδιάσπαστος τίτλος σπουδών μεταπτυχιακού επιπέδου (*integrated master*) λογίζεται ότι έχει ληφθεί από την ημερομηνία απονομής του πτυχίου ή διπλώματος και καταλαμβάνει και τους αποφοιτήσαντες πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου. Ο ενιαίος και αδιάσπαστος τίτλος σπουδών μεταπτυχιακού επιπέδου δεν επιφέρει μισθολογικές μεταβολές.»

2. Στο άρθρο 84 παρ. 6 του Υπαλληλικού Κώδικα (Υ.Κ.- ν. 3527/2007, 26Α'),όπως ισχύει, το οποίο ρυθμίζει τα προσόντα επιλογής προϊσταμένων οργανικών μονάδων προβλέπεται ότι:

Άρθρο 84

Προϊστάμενοι οργανικών μονάδων

«1...2.....6. Οι προϋποθέσεις και τα προσόντα επιλογής πρέπει να συντρέχουν κατά την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων υποψηφιότητας....»

Ερμηνεία διατάξεων

Από την ερμηνεία των προαναφερομένων διατάξεων προκύπτουν, κατά τη γνώμη μου, τα ακόλουθα:

- 3.** Στις εφαρμοζόμενες στην υπό κρίση περίπτωση διατάξεις των άρθρων 84 έως 86 του Υ.Κ., προβλέπεται σύνθετη διοικητική ενέργεια, η οποία αποβλέπει στην επιλογή Προϊσταμένων οργανικών μονάδων της Δημόσιας Διοίκησης μεταξύ άλλων, Γενικών Διευθύνσεων και Διευθύνσεων. Η εν λόγω σύνθετη διοικητική ενέργεια αρχίζει με τη δημοσίευση της προκήρυξης, συνεχίζεται με την έκδοση της απόφασης του οικείου Υψηροεσιακού Συμβουλίου, με την οποία επιλέγονται οι υπάλληλοι που καταλαμβάνουν θέσεις Προϊσταμένων των προαναφερόμενων οργανικών μονάδων και ολοκληρώνεται με την απόφαση του οικείου οργάνου, περί τοποθετήσεως των επιλεγέντων ως Προϊσταμένων των οργανικών αυτών μονάδων (βλ. ενδ. Σ.Τ.Ε. 1075/2013, 3766/2012, 148/2011 κ.α). Εφαρμοστέο νομοθετικό καθεστώς στην ανωτέρω περίπτωση είναι εκείνο που ισχύει κατά το χρόνο δημοσίευσης της προκήρυξης [πρβλ. Σ.Τ.Ε. (Ολ) 387/2016 σκ. 13-14]. Διατάξεις νόμων, στις οποίες δίδεται αναδρομική ισχύς από τον νομοθέτη θα μπορούσαν να εφαρμοστούν και επί εκκρεμών διαγωνιστικών διαδικασιών επιλογής Προϊσταμένων οργανικών μονάδων της Δημόσιας Διοίκησης, εάν προκύπτει σχετική νομοθετική βούληση, υπό τις προϋποθέσεις ότι πρόκειται περί διατάξεων γενικού, αντικειμενικού και απρόσωπου χαρακτήρα και περαιτέρω ότι δεν παραβιάζονται με την εφαρμογή τους οι αρχές της ισότητας και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του διοικούμενου (πρβλ. Σ.Τ.Ε. 195/2012 σκ. 6).
- 4.** Οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 46 του ν. 4485/2017 προβλέπουν, ως προϋπόθεση για την υπαγωγή στις ρυθμίσεις του άρθρου αυτού την έκδοση διαπιστωτικής απόφασης του Υπουργού Παιδείας Έρευνας και Θρησκευμάτων, η

οποία εκδίδεται, τηρουμένης της διαδικασίας που προβλέπουν οι ανωτέρω διατάξεις και εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις που ορίζει η παράγραφος 1 του ίδιου άρθρου. Η έκδοση της απόφασης αυτής δεν βασίζεται στην απλή διαπίστωση της συνδρομής τυπικών στοιχείων του προγράμματος σπουδών του αξιολογούμενου κάθε φορά Τμήματος ορισμένης Σχολής Α.Ε.Ι., αλλά υπεισέρχεται σε αξιολογικές κρίσεις όπως στη περίπτωση (γγ) της παραγράφου 1 του ως άνω άρθρου όπου εξετάζεται «η εμπάθυνση και η εμπέδωση σε υψηλό επίπεδο των γνώσεων στο εύρος του γνωστικού αντικείμενου της ειδικότητας». Η έκδοση της ως άνω διαπιστωτικής πράξης αποτελεί προϋπόθεση για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 46 του ν. 4485/2017 και, κατά συνέπεια, και προϋπόθεση για να ενεργοποιηθεί η αναδρομική, κατά την παράγραφο 2 του άρθρου αυτού, ισχύς των εν λόγω διατάξεων, δηλαδή να καταλάβει η ρύθμισή τους και τους προ της ισχύος του ν. 4485/2017 αποφοιτήσαντες από το Τμήμα Α.Ε.Ι., τους οποίους αφορά η διαπιστωτική απόφαση και επιπλέον να θεωρηθεί ότι αυτοί διαθέτουν το προσόν της κατοχής τίτλου integrated master από το χρονικό σημείο της λήψης του. Η έκδοση και δημοσίευση, όμως, της ανωτέρω διαπιστωτικής απόφασης στο βαθμό που καταλαμβάνει και τους προ της δημοσίευσής της αποφοίτους, ενεργοποιεί τις διατάξεις του ως άνω άρθρου που αποτελεί κανόνα δικαίου γενικό, όχι όμως και απρόσωπο, δοθέντος ότι οι προ της δημοσίευσης της εν λόγω διαπιστωτικής απόφασης απόφοιτοι είναι συγκεκριμένα πρόσωπα, τα οποία προκύπτουν από τα αρχεία του οικείου Τμήματος Α.Ε.Ι (βλ. σχετ. ως προς το στοιχείο του απροσώπου, Χ. Μουκίου, Η Κανονιστική Αρμοδιότητα της Διοίκησης, σελ 28 επ. με περαιτέρω παραπομπές στη νομολογία). Ως εκ τούτου, η εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 46, ως προς την αναδρομική τους ρύθμιση, επί των εν εξελίξει διαδικασιών επιλογής Προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων και Διευθύνσεων, δηλαδή εκείνων που έχουν προκηρυχθεί πριν τη δημοσίευση της σχετικής διαπιστωτικής υπουργικής απόφασης, στο βαθμό που θεσμοθετούν νέο προσόν υπέρ ορισμένων υποψηφίων- κατόχων τίτλων σπουδών ύστερα από φοίτηση σε Τμήμα Α.Ε.Ι. δέκα (10) κατ' ελάχιστον υποχρεωτικών ακαδημαϊκών εξαμήνων, θα παραβίαζε την αρχή της ίσης μεταχείρισης, έναντι των λοιπών συνυποψηφίων για επιλογή, οι οποίοι δεν ευνοούνται από τη συγκεκριμένη ρύθμιση, καθώς επίσης της

ασφάλειας δικαίου και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης (πρβλ. Σ.τ.Ε. 195/2012 σκ. 6) .

5. Η διάταξη του άρθρου 84 παρ.6 του Υ.Κ. (ν.3528/2007), αναφερόμενη στον κρίσιμο χρόνο συνδρομής των προσόντων επιλογής των υποψηφίων για κατάληψη θέσεων προϊσταμένων οργανικών μονάδων της Δημόσιας Διοίκησης ορίζει ότι « *Οι προϋποθέσεις και τα προσόντα επιλογής πρέπει να συντρέχουν κατά την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων υποψηφιότητας*». Κατά την έννοια της διάταξης αυτής, ως συνδρομή προσόντος στο πρόσωπο του υποψήφιου νοείται η κατοχή του προσόντος εκ μέρους του, όπως αυτό περιγράφεται στην οικεία προκήρυξη ή στις διατάξεις που αυτή παραπέμπει, και η δυνατότητά του να την αποδείξει κατά τον οριζόμενο από τις σχετικές διατάξεις τρόπο.

6. Προκειμένου περί του τίτλου σπουδών μεταπτυχιακού επιπέδου (integrated master), τον οποίο προβλέπει η παράγραφος 1 του άρθρου 46 του ν. 4485/2017, η μη έκδοση και δημοσίευση της οικείας διαπιστωτικής απόφασης του Υπουργού Παιδείας Έρευνας και Θρησκευμάτων εμποδίζει τόσο τον ενδιαφερόμενο να επικαλεστεί την κατοχή τέτοιου τίτλου, έστω και αν κατέχει το σώμα του τίτλου αυτού (αδιάσπαστου), όσο και το αρμόδιο Συμβούλιο Επιλογής να δεχτεί το επίπεδο του τίτλου αυτού στην ως άνω ακαδημαϊκή βαθμίδα και να τον μοριοδοτήσει αναλόγως. Η κατ' άρθρο 46 παρ. 2 του ν. 4485/2017 διαπιστωτική απόφαση του Υπουργού Παιδείας Έρευνας και Θρησκευμάτων αποκτά νομική ισχύ από το χρόνο που ολοκληρώνεται η υπόστασή της, προς την οποία και μόνο ο νόμος συνάπτει έννομες συνέπειες (βλ. Μ. Στασινόπουλου, Δίκαιον των Διοικητικών Πράξεων, έκδ. 1957 ανατ.1982 σελ 139). Εν προκειμένω η διαπίστωση επέρχεται από τη δημοσίευσή της οικείας υπουργικής απόφασης στο Φ.Ε.Κ., ασχέτως αν το ως άνω άρθρο προσδίδει αναδρομικές συνέπειες στην αναγνώριση αυτή. Συνεπώς, ενόσω η υπόψη διαπιστωτική απόφαση δεν έχει εκδοθεί και δημοσιευτεί μέχρι τη λήξη της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων υποψηφιότητας, κατ' άρθρο 84 παρ. 6 του Υ.Κ., δεν παράγει έννομα αποτελέσματα και, κατ' ακολουθία, δεν παρέχει τη δυνατότητα στον υποψήφιο- κάτοχο του τίτλου, που αποκτήθηκε με την ολοκλήρωση του πρώτου κύκλου σπουδών, δέκα τουλάχιστον υποχρεωτικών ακαδημαϊκών εξαμήνων σε Τμήμα Α.Ε.Ι., να επικαλεστεί την κατοχή αδιάσπαστου τίτλου σπουδών (integrated

master) ως αυξημένου τυπικού προσόντος, επειδή το εν λόγω προσόν δεν συντρέχει στο πρόσωπό του κατά τη λήξη της ανωτέρω προθεσμίας (πρβλ. Σ.Τ.Ε.3404/2017 σκ.13- ΝΟΜΟΣ)

7. Σε περίπτωση συμμετοχής του κατόχου του υπόψη τίτλου στη διαδικασία επιλογής για την κατάληψη θέσης προϊσταμένου οργανικής μονάδας φορέα της Δημόσιας Διοίκησης κατά τις διατάξεις 84-86 του Υ.Κ., η αξιολόγηση της συνάφειας του τίτλου αυτού δεν διαφοροποιείται ως προς τα κριτήρια που λαμβάνονται συναφώς υπόψη για την αξιολόγηση των λοιπών μεταπτυχιακών τίτλων ετήσιας τουλάχιστον διάρκειας, με την ιδιαιτερότητα ότι εν προκειμένω κρίνεται στη βάση του αδιάσπαστου του τίτλου, δηλαδή εξετάζεται το συνολικό του περιεχόμενο. Περαιτέρω, ο ανωτέρω τίτλος, παρά το ότι χαρακτηρίζεται ως ενιαίος και αδιάσπαστος θα πρέπει να αξιολογηθεί, τόσο ως βασικός τίτλος σπουδών όσο και ως μεταπτυχιακός τίτλος ετήσιας τουλάχιστον διάρκειας. Και τούτο, διότι, η διάταξη του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 46 του ν. 4485/ 2017 αποσυνδέει τον ενιαίο και αδιάσπαστο τίτλο σπουδών μεταπτυχιακού επιπέδου μόνο από μισθολογικές μεταβολές, γεγονός που εξ αντιδιαστολής συνεπάγεται ότι στα λοιπά, πλην του μισθολογικού πεδία (όπως λ.χ. το βαθμολογικό), η κατοχή του ανωτέρω τίτλου επιφέρει τις προβλεπόμενες από τις οικείες διατάξεις μεταβολές, τηρουμένων, βεβαίως, των σχετικών διοικητικών διαδικασιών.

8. Συνακόλουθα, επί προκηρύξεων για την επιλογή προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων και Διευθύνσεων, οι οποίες διέπονται από τις διατάξεις των άρθρων 84-86 του Υ.Κ. και ως προς τις οποίες η προθεσμία υποβολής αιτήσεων υποψηφιότητας έχει λήξει, τότε μόνο μπορεί να ληφθεί υπόψη και να αξιολογηθεί ως αδιάσπαστος τίτλος σπουδών (integrated master) ο τυχόν επικαλούμενος από τον υποψήφιο τίτλος σπουδών, ο οποίος αποκτήθηκε με την ολοκλήρωση του πρώτου κύκλου σπουδών, δέκα τουλάχιστον ακαδημαϊκών εξαμήνων σε Τμήμα Α.Ε.Ι., όταν η σχετική διαπιστωτική πράξη του Υπουργού Παιδείας Έρευνας και Θρησκευμάτων, που εκδόθηκε κατ' εφαρμογή της παραγράφου 2 του άρθρου 46 του ν. 4485/2017, δημοσιεύτηκε στο Φ.Ε.Κ. πριν την λήξη της ως άνω προθεσμίας. Τούτο ισχύει, για την ταυτότητα του νομικού λόγου, για τη βαθμολογική κατάταξη καθώς και για τη βαθμολογική μεταβολή, που τυχόν επιφέρει για τους υποψήφιους- κάτοχους του εν

λόγω αυξημένου επιπέδου τίτλου σπουδών, η κατοχή του εν λόγω τίτλου, κατά τα προβλεπόμενα στις διατάξεις 80 και 82 του Υ.Κ., αντίστοιχα, στο βαθμό που οι ανωτέρω διοικητικές ενέργειες συνάπτονται με τις προϋποθέσεις συμμετοχής του ενδιαφερόμενου υπαλλήλου στη διαδικασία επιλογής για κατάληψη θέσης ευθύνης. Πέραν, βεβαίως, τούτου για την λήψη υπόψη από τα οικεία Συμβούλια Επιλογής των αυξημένων προσόντων που συνεπάγεται η κατοχή του επίμαχου τίτλου σπουδών απαιτείται επιπλέον να έχουν εκδοθεί και οι οικείες διοικητικές πράξεις, με τις οποίες συντελούνται οι ως άνω διοικητικές ενέργειες .

Απάντηση

9. Με βάση τα προαναλυθέντα, στο δίδόμενο ερώτημα αρμόζουν, κατά τη γνώμη μου, οι ακόλουθες απαντήσεις:

α) Για τους δημοσίους υπαλλήλους- υποψήφιους κατάληψης θέσεων Γενικών Διευθυντών ή Διευθυντών σε οργανικές μονάδες της Δημόσιας Διοίκησης κατά τα άρθρα 84-86 του Τ.Κ., όπως ισχύουν, οι οποίοι είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών του άρθρου 46 παρ.1 του ν. 4485/2017, όσον αφορά την κρίση για το παραδεκτό της αίτησης υποψηφιότητας, δηλαδή τον συνυπολογισμό των τυχόν επερχόμενων βαθμολογικών μεταβολών των υπαλλήλων από τη κατοχή του υπόψη τίτλου σπουδών κατά τα άρθρα 80 και 82 του Υ.Κ, καθώς και τη μοριοδότηση τους, θεωρούνται ως κάτοχοι του εν λόγω τίτλου σπουδών, από τη δημοσίευση της, προβλεπόμενης από την παράγραφο 2 του άρθρου 46 του ως άνω νόμου, διαπιστωτικής απόφασης του Υπουργού Παιδείας Έρευνας και Θρησκευμάτων, εφόσον η απόφαση αυτή έχει δημοσιευτεί μέχρι τη λήξη της ημερομηνίας υποβολής αιτήσεων υποψηφιότητας, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην οικεία κάθε φορά προκήρυξη. Περαιτέρω, για τη λήψη υπόψη από τα οικεία Συμβούλια Επιλογής της μείωσης του χρόνου της βαθμολογικής προαγωγής των υπαλλήλων-υποψηφίων, στο βαθμό που συνάπτεται με την κατοχή εκ μέρους τους τίτλου σπουδών επιπέδου integrated master, απαιτείται η προηγούμενη έκδοση των οικείων διοικητικών πράξεων.

β) Η συνάφεια του ως άνω τίτλου σπουδών εξετάζεται με τα κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη και για τους λοιπούς μεταπτυχιακούς τίτλους σπουδών ετήσιας

τουλάχιστον διάρκειας, στη βάση, όμως, του αδιάσπαστου του εν λόγω τίτλου, δηλαδή του συνολικού του περιεχομένου.

Αθήνα 19-10-2018

Θ Γεωμοδοτών

Γεώργιος Γεωλιωνάκης
Νομικός Σύμβουλος του Κράτους